

BILAGA I. BESKRIVNING AV STOCKHOLMS STAD

STOCKHOLMS STAD

Stockholms stad är Sveriges till invånarantal största kommun och antalet invånare ökar. Befolkningen bor främst i flerbostadshus och endast en liten andel bor i småhus. Stadens kärna är tätt bebyggd och har delvis gammal och kulturmärkt bebyggelse. Inom staden finns även några öar utan broförbindelse med säsongshämtning av avfall.

Flera nya bostadsområden är under uppförande. Utrednings- och statistikkontoret (USK) anger i sina prognoser att folkmängden år 2012 kommer att vara ca 829 950 invånare, vilket motsvarar en ökning med drygt nio procent jämfört med år 2003. I Tabell 1 finns en summering av invånarantal och boendestruktur i staden.

Tabell 1. Invånarantal och boendestruktur i staden, Källa: USK (2003)

	1999	2003	2006	PROGNOS 2012 ¹
Invånarantal	743 700	761 721	782 885	828 950
Lägenheter	360 300	366 200	379 380	
Småhus	43 000	43 300	43 716	
Summa bostadshushåll	403 300	409 500	423 096	

1. Prognos om antalet bostäder saknas.

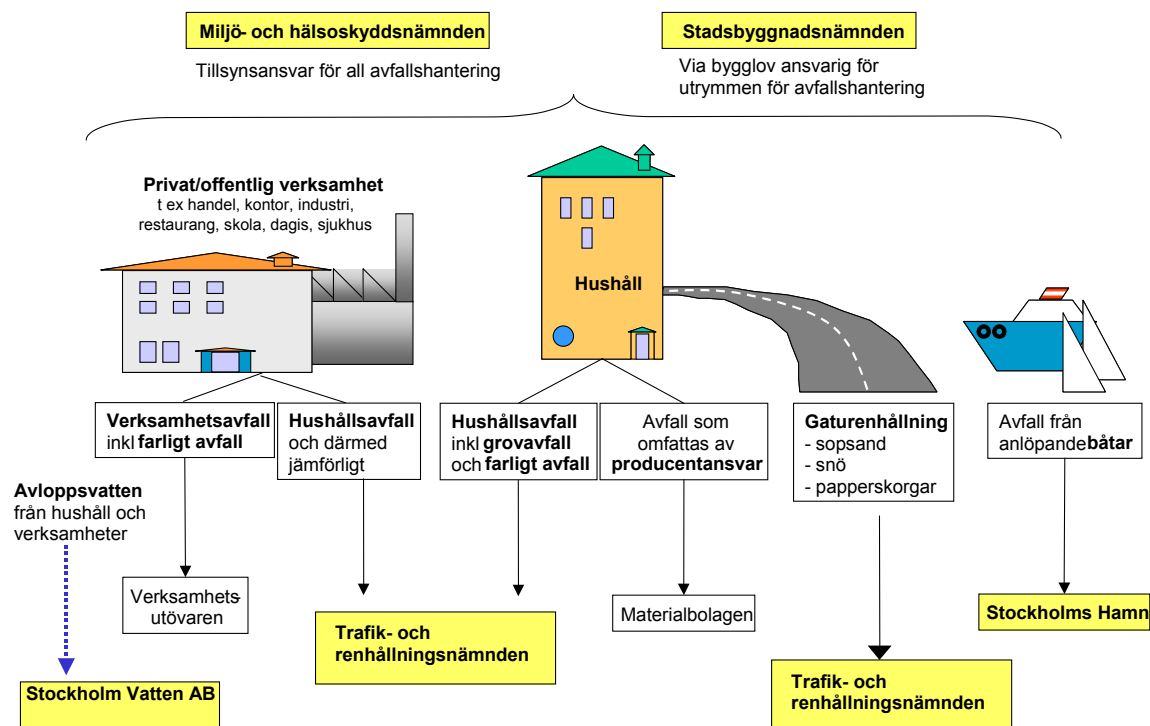
Antalet övernattningar på hotell, vandrarhem och stugbyar uppgick år 2006 till 5 347 900. Detta motsvarar ca 14 700 invånare.

Stockholm ligger i en region där pendling mellan kommunerna är stor. Dagligen har Stockholm en nettoinpendling på drygt 146 000 personer.

Stockholms näringsliv består främst av kontorsverksamhet, handel och restauranger. Det finns inga större industrier utan den dominerande arbetsgivaren finns inom tjänstesektorn.

ANSVARSFÖRDELNING

Olika aktörer har ansvar för olika delar av avfall som uppkommer i samhället. Ansvarsfördelningen illustreras i Figur 1 och de olika aktörernas ansvar beskrivs sedan nedan.

Figur 1. Ansvarsfördelningen för avfallet som uppkommer i samhället.

För en mer detaljerad bild av ansvarsfördelningen för hanteringen av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall hänvisas till Bilaga 2.

Stadens ansvar

Enligt miljöbalken (SFS 1998:808) ska varje kommun svara för att hushållsavfall transporteras till behandlingsanläggning för återvinning eller bortskaffning. Kommunen är även ansvarig för att behandlingskapacitet för avfallet finns att tillgå samt för tillsyn av avfallshanteringen. Kommunen ansvarar även för att oljeavfall, toalettavfall och fast avfall som mottagits i hamn transporteras bort (SFS 2001:1063).

Stockholms stad har genom ett antal nämnder och bolag ansvar för olika delar av avfallshanteringen. Nedan beskrivs ansvarsfördelningen inom staden.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden innehar ansvaret för de uppgifter som enligt miljöbalken eller andra författningar åvilar staden i fråga om avfallshantering. Trafik- och renhållningsnämndens uppgifter definieras som¹:

¹ Reglemente för trafik- och renhållningsnämnden, Kfs 2006:13

- främja en miljömässig och kostnadseffektiv hantering av avfall
- svara för att stadens lagstadgade avfallshantering ombesörjes på ett miljömässigt och kostnadseffektivt sätt
- upprätta förslag till renhållningsordning med föreskrifter och avfallsplan efter samråd med berörda nämnder och styrelser
- upprätta förslag till taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall
- samordna stadens agerade beträffande sådant avfall som omfattas av producentansvaret
- svara för övergripande information och rådgivning i avfallsfrågor
- följa och stimulera utveckling av miljöanpassade och kostnadseffektiva åtgärder inom avfallsområdet.

Under nämnden lyder trafikkontoret avdelningen för avfall som på uppdrag av nämnden utför nämndens uppgifter. Insamling, transport och behandling av hushållsavfallet utförs av entreprenörer upphandlade av trafik- och renhållningsnämnden.

Trafik- och renhållningsnämnden har även uppdraget att svara för städning och vinterväghållning av kommunala gator, torg, parker och andra allmänna platser för vilka kommunen är huvudman. Detta ger bl.a. upphov till renhållningsavfall och sopsand.

Trafik- och renhållningsnämnden hanterar även enklare bygglov samt markupplåtelser.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden svarar för det övergripande miljö- och hälsoskyddet i staden och är därmed tillsynsmyndighet för avfallshanteringen i Stockholm.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för fysisk planering i staden. I detta ingår ansvar för övergripande planering avseende bl.a. bostadsförsörjning, arbetsplatser, miljö och trafik.

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för att samhällets krav på avfallshantering beaktas i planprocessen, samt för granskning och tillsyn av att plan- och bygglagen (PBL) och tillhörande bestämmelser följs i bygglov och bygganmälan.

Stadsdelsnämnderna

Stadsdelsnämnderna bär det yttersta ansvaret för flera avfallsproducerande verksamheter, t ex skolor, förskolor och äldreboenden. Nämnderna är en viktig länk i kontakten med medborgarna. Det finns idag 14 stadsdelsnämnder.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden skriver exploateringsöverenskommelser med byggherrar vid nybyggnad. I dessa hänvisas till stadens avfallsföreskrifter m.m. för att byggherrarna i tidigt skede ska få kännedom om förutsättningar för god avfallshantering samt för att ges möjlighet att arbeta in det i projektet.

Fastighetsnämnden

Nämnden förvaltar stadens förvaltningsbyggnader, kommersiella byggnader, kulturbyggnader samt stadens partihandelsområden. Nämnden upplåter och har tillsyn över torgplatser på Östermalmstorg och Hötorget.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten producerar och levererar dricksvatten samt avleder och renar avloppsvatten från drygt 1 miljon människor i stockholmsområdet. Ur avloppsvattnet utvinns slam och biogas. Bolaget ansvarar för att hitta långsiktigt hållbar användning för det vattenverksslam, gallerrens och avloppsslam som blir resultat av reningsprocesserna.

Stockholms Hamn AB

Stockholms Hamn AB erbjuder kajplatser, anläggningar samt service och tjänster för i första hand kombifärjor, ro/ro, kryssningstrafik samt containertrafik. Stockholms Hamn AB hyr även ut mark och lokaler, i första hand till hamn- och sjöfartsrelaterade verksamheter.

Den som äger en hamn har ansvar för att det finns mottagningsanordning för allt fartygsgenererat avfall och lastrester som anlöpande fartyg lämnar i hamnen.

För avfall från kryssnings- container-, bulk-, och tankfartyg handlar Stockholms Hamn upp entreprenörer för samordning av mottagning och borttransport av genererat avfall. För skärgårdsrederierna (ex. Waxholmsbolaget) är ansvaret för avfallet delat: Stockholms Hamn handlar upp entreprenörer för omhändertagande av allt avfall jämförligt med hushållsavfall och skärgårdsrederierna tecknar själva avtal för övrigt

avfall. Färjerederierna, i reguljärtrafik med egna terminaler, har direktavtal med fristående avfallsentreprenörer för allt avfall.

Producenternas ansvar

Producenterna har ansvar för att tillhandahålla insamlingssystem, samla in, transportera och behandla den del av avfallet som faller under producenternas ansvar. Detta ansvar innefattar förpackningar, tidningar, el-avfall, vissa blybatterier, bildäck och bilar. Producenterna har organiserat sig i olika materialbolag, som sköter insamling och behandling för respektive avfallsslag (se Bilaga 2).

Avfallsinnehavarens ansvar

I miljöbalken 15 kap. 5 § står det att: ”Den som innehar avfall ska se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.”

Hushåll

Hushållen har skyldighet att följa reglerna i de kommunala föreskrifterna om avfallshantering. I dessa står bl.a. att hushållen har skyldighet att sortera ut farligt avfall, producentansvarsavfall och batterier ur övrigt avfall. Hushållen ansvarar för att avfallet lämnas till kommunen, eller till de insamlingssystem som producenterna eller fastighetsägarna tillhandahåller.

Hushållen har även skyldighet att följa de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken. En av hänsynsreglerna, den s.k. produktvalsprincipen innebär att brukaren är skyldig att ersätta en produkt som är farlig för människors hälsa och miljön med en som är mindre farlig om den har likvärdig funktion.

Verksamheter

Inom i stort sett alla verksamheter, privata såväl som offentliga, uppkommer tre kategorier avfall: hushållsavfall, verksamhetsavfall och farligt avfall. Kommunen ansvarar för insamling och behandling av den del som klassas som hushållsavfall, trots att det uppkommer inom en verksamhet. Verksamhetsutövaren har ansvar för att hushållsavfallet lämnas till kommunen.

Verksamhetsutövaren ansvarar själv för att genererat verksamhetsavfall omhändertas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. De har ansvar för att avfallet transporteras av en godkänd transportör och omhändertas på ett miljömässigt riktigt sätt. Detta gäller även för farligt avfall.

Precis som hushållen är verksamhetsutövaren skyldig att följa de kommunala föreskrifterna om avfallshantering.